

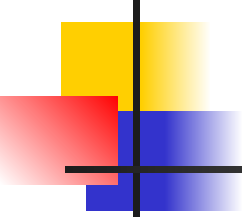
Лекція 9

Бюджетний процес в Україні

1. Поняття, зміст і принципи бюджетного процесу.
2. Учасники бюджетного процесу та їх повноваження.
3. Складання, розгляд і прийняття Державного бюджету України та місцевих бюджетів.
4. Виконання бюджетів.
5. Звіт про виконання бюджетів

1. Поняття, зміст та стадії бюджетного процесу

- **Бюджетний процес** - регламентована нормами правова діяльність, пов'язана зі складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем, розглядом звітів про виконання бюджетів, що становлять бюджетну систему України.
(ст.2 БК)

Чотири стадії бюджетного процесу

ср "Ідї
Ääðæáðæðò..."

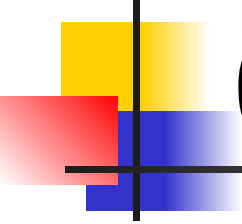
Чотири стадії бюджетного процесу:

- 1) **складання** проектів бюджетів;
- 2) **розгляд та прийняття** Закону "Про Державний бюджет України", рішень про місцеві бюджети;
- 3) **виконання** бюджету, у тому числі у разі необхідності внесення змін до Закону "Про Державний бюджет України", рішення про місцеві бюджети;
- 4) **підготовка та розгляд звіту** про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього.

Учасники бюджетного процесу

- * Верховна Рада України
- * Рада АРК
- * Президент України
- * Кабінет Міністрів України
- * Міністерство фінансів України
- * Місцеві та інші ради
- * Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів
- * Органи державного фінансового контролю

Розпорядники бюджетних коштів (ст. 21 БК)

Головний

Розпорядники
нижчого рівня

Головні розпорядники бюджетних коштів, передбачені законом про Державний бюджет України

- установи уповноважені забезпечувати діяльність ВРУ, ПУ, КМУ в особі їх керівників
- Міністерства, Національне антикорупційне бюро
- Конституційний Суд України, Верховний Суд України та інші вищі спеціалізовані суди, інш.
- Національна академія наук України, Національна академія аграрних наук, Академія медичних наук України, Академія педагогічних наук України, Академія правових наук України, Академія мистецтв України в особі їх керівників , інш.

Головні розпорядники, передбачені ін. місцевими бюджетами

- **керівники місцевих державних адміністрацій**
- **керівники виконавчих органів рад та їх секретаріатів**
- **керівники головних управлінь, управлінь, відділів та інших самостійних структурних підрозділів**
- **керівники місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів рад**

Повноваження головних

розпорядників бюджетних коштів

Бюджетне

призначенн

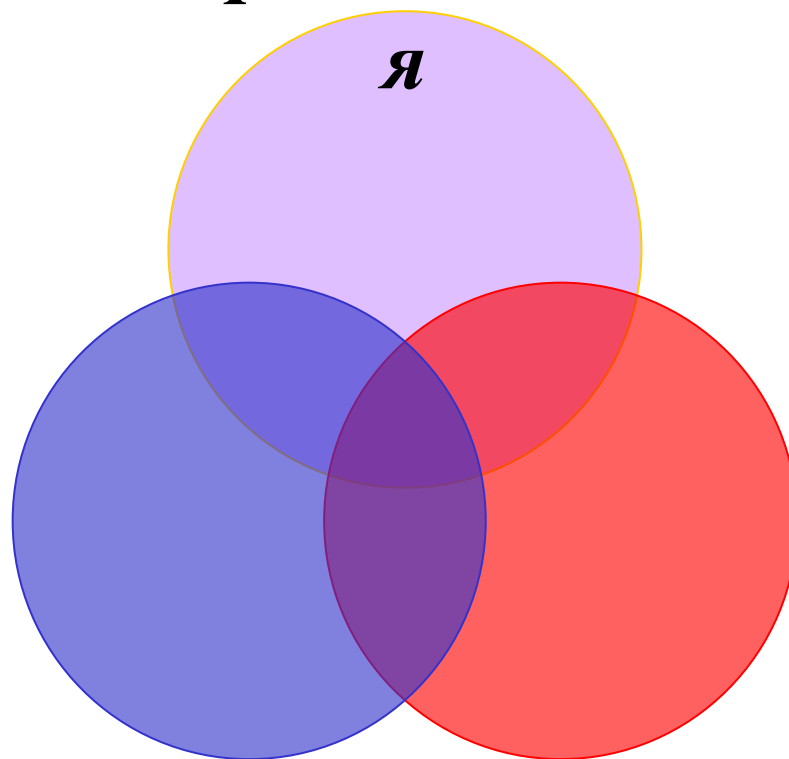
я

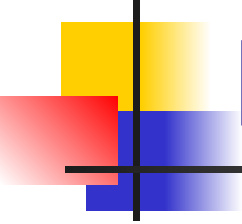
*Бюджетне
зобов'язанн*

я

Бюджетні

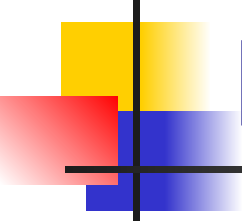
асигнування

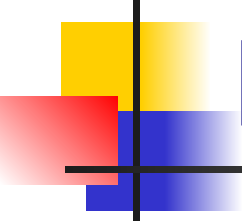
Бюджетне призначення

- Повноваження гловного розпорядника бюджетних коштів. Має кількісні, часові, цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування

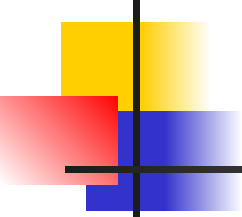
Бюджетне асигнування

- Повноваження розпорядника бюджетних коштів, надане відповідно до б. призн. на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові, та цільові обмеження

Бюджетне зобов'язання

- Будь яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду згідно з яким необхідно здійснити платежі протягом цього періоду або у майбутньому

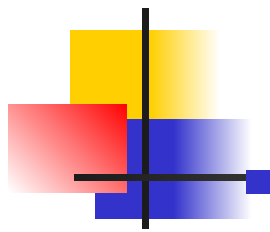

Складання прогнозу бюджету на наступні за плановим 2 бюджетні періоди

- Мінфін+Мінекономрозвитку і торгівлі+НБУ+головні розпорядники держбюджету **складає прогноз** ДБ на наступні за плановим 2 бюджетні періоди , який ґрунтується на
- ПОСЛАННІ ПУ до ВРУ про внутрішнє і зовнішнє становище України,
- ПРОГРАМІ ДІЯЛЬНОСТІ КМУ
- ПРОГНОЗНИХ ТА ПРОГРАМНИХ ДОКУМЕНТАХ економічного та соц розвитку
- ДЕРЖАВНИХ ЦІЛЬОВИХ ПРОГРАМАХ

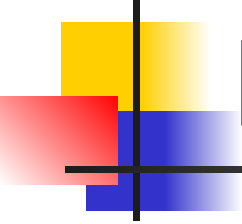
Розробка проекту Закону “Про Державний бюджет України

1. Мінфін для КМУ розробляє “Основні напрями бюджетної політики на наступний бюджетний період” (проект) до 20 березня.
2. НБУ подає до ВРУ, ПУ, КМУ:
До 15.03 прогностні монетарні показники і показники валютно-курсової політики на наступний рік та наступні за плановим 2 бюдж. періоди +обмінний курс
До 01.09 ін-ю про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу наступного року, яка підлягатиме перерах до д. б.

Мінеконом розвитку і торгівлі до 01.03 подає Мінфіну орієнтовні основні прогностні макроеконом показники необхідні для розроблення проекту

Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період

КМУ до 1 квітня

Розглядає та схвалює проект Основних напрямів бюджетної політики
подає до ВРУ

- Далі робота зі складання бюджетних запитів

Мінфін розробляє та подає проект Закону “Про Державний бюджет України” в КМУ.

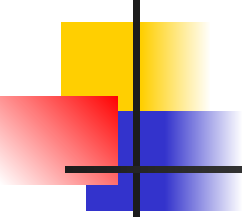
КМУ подає проект Закону “Про Державний бюджет” Верховній Раді України та ПУ з додатками ст.38 БК

(до 15 вересня)

Надається народним депутатам та Рахунковій Палаті за 4 дні до представлення у ВР

3. Розгляд та прийняття Державного бюджету України

-
1. На **ознайомлення** з проектом Закону "Про Державний бюджет України", народним депутатам дається 5 днів.
 2. На пленарному засіданні з доповіддю про проект бюджету **виступає Міністр фінансів**.
 3. **Голова Комітету** ВРУ з питань бюджету **доповідає** про відповідність проекту Закону вимогам Бюджетного кодексу та Основним напрямам бюджетної політики на наступний бюджетний період.
 4. Комітет ВРУ з питань бюджету готує "**Висновки і пропозиції до проекту Закону "Про Державний бюджет"**" (до 15-20 жовтня).

Розгляд та прийняття Державного бюджету України

5. На **першому** читанні ВРУ затверджує "Бюджетні висновки ВРУ" **не пізніше 20 жовтня**
6. **КМУ** готує проект Закону "Про Державний бюджет" до другого читання (до 3-8 листопада).
7. **Третє читання починається не пізніше 25 листопада**
8. На **третьому читанні ВРУ** **приймає Закон** "Про Державний бюджет України"
(до 1 грудня)

4. Виконання Державного бюджету України та бюджетів місцевого самоврядування

Казначейство акумулює доходи та витрати на єдиному рахунку Державного казначейства.

Функції державного казначейства

Державне казначейство здійснює:

- 1) операції з коштами державного бюджету;
- 2) розрахунково-касове обслуговування розпорядників бюджетних коштів;
- 3) контроль бюджетних повноважень при зарахуванні надходжень, прийнятті зобов'язань та проведенні платежів;
- 4) бухгалтерський облік та складання звітності про виконання державного бюджету.

Бюджетний розпис

- **Бюджетний розпис** (розпис доходів та видатків) є оперативним планом виконання державного бюджету, на підставі якого відкриваються асигнування, перераховуються кошти місцевим бюджетам, розпорядникам коштів, зараховуються кошти на реєстраційні рахунки в установах казначейства, тобто здійснюється весь процес перерахування коштів та фінансування витрат шляхом оплати рахунків, що супроводжується всебічним фінансовим контролем.

Розпорядники бюджетних коштів

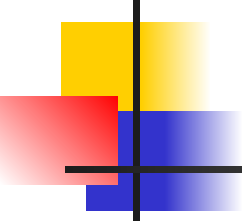
- **Розпорядники бюджетних коштів** - це бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету.

5. Бухгалтерський облік та звітність про виконання Державного бюджету України

- Єдині правила бухгалтерського обліку всіх фінансових операцій, активів і фінансових зобов'язань держави визначаються **Держказначейством** за погодженням з **Мінфіном**.
- Облік усіх операцій щодо виконання Державного бюджету здійснюють **органи Державного казначейства**.
- **31 грудня** Державне казначейство закриває всі рахунки на поточний бюджетний період. Міністр фінансів може продовжити бюджетний період до 5 робочих днів.

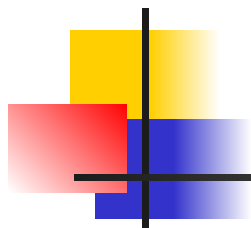

Подача звітності про виконання

Держказначейство надає звітність про виконання державного бюджету ВРУ, КМУ, Рахунковій палаті та Мінфіну:

- місячну – 15 (25) числа;
- квартальну – через 35 днів;
- річний звіт – до 1 травня.

*Дякую за
увагу!*